

2510 sayılı İskân Kanununa ek Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 29 . 6 . 1970 - Sayı : 13533)

No.
1306

Kabul tarihi
16 . 6 . 1970

MADDE 1. — 2510 sayılı İskân Kanununa aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 1. — Hükümetçe vücuda getirilecek baraj, havaalanı, fabrika, ekonomik ve savunma ile ilgili diğer tesislerin inşası, tarih ve tabiat kıymetlerinin korunması gibi amaçlar için yapılacak kamulaştırmalar veya özel kanunların uygulanması sebebiyle taşınmaz mallarının kısmen veya tamamen ellerinden çıkması neticesi yerlerini terk etme zorunda kalanlardan;

- a) Taşınmaz malları tamamen kamulaştırılanlar,
- b) Taşınmaz malları kısmen kamulaştırılıp bu yerleri terk etmek zorunda kalanlar,
- c) İskân plânlama etütlerinin başladığı bütçe yılı başlangıcından en az üç yıl önce kamulaştırma sahasında yerleşmiş olup da taşınmaz malı olmayanlar,

Diledikleri takdirde Hükümetçe gösterilecek yerlerde 2510 sayılı Kanunla bu kanun hükümlerine göre iskân edilirler. Şu kadar ki; zor durumda olmadan bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra taşınmaz mallarını ellerinden çıkaranlar bu kanundan faydalanamazlar. Zor durum hali yöneltmelikle belirtilir.

İskân edilecek kimselerin taşınmaz malları için özel kanunları gereğince veya kamulaştırma neticesinde kendilerine ödenecek bedeller, ilgili idarelerce bu kanun hükümlerine göre kurulacak özel iskân fonuna yatırılır. Bu suretle yatırılan bedeller; ek 5 nci madde dışında kalan diğer iskân yardımları ve borçlandırma bedelleriyle, Maliye, Ticaret ve Köy İşleri Bakanlığı tarafından müştereken hazırlanacak esaslar dairesinde mahsup muamelesine tabi tutulur.

EK MADDE 2. — Köysel alanda iç iskânın düzenlenmesi ve köy gelişme merkezlerinin kurulması için;

A) Yerleşim yerinin elverişsizliği sebebiyle, kalkındırılmasına imkân olmayan veya yol içme suyu, elektrik gibi alt yapı tesislerinin pahalıya mal olacağı tesbit edilen köylerin, daha elverişli bir yerleşim yerine nakli veya mahalle, kom, mezraa ve benzeri dağınık yerleşim ünitelerinin mevcut yerleşim ünitelerinden birinde veya yeni bir yerleşim yerinde toplanması hususu, köy nüfusunun çoğunluğu tarafından istenildiği takdirde, ek 8 nci madde gereğince Köy İşleri Bakanlığı emrine geçen araziden imar plânında öngörülen miktarda arsa tefrik edilir. Ve özel fondan yeni yerleşim yerinin köy imar plânı yapılır, veya yaptırılır. Köy odası, çamaşırhane ve hamam gibi sosyal tesisleri yapılır ve ayrıca, konut, tarımsal yapılar ve tesisler için her aileye yönetmeliğinde belirtilen miktarda kredi açılır. Ve bu kanun hükümlerine göre borçlandırılır.

B) 1 nci madde dışında kalan köylerde köylünün konut, tarımsal işletme yapıları ve sosyal tesis ihtiyacını kendisinin çözmesindeki gücünü desteklemek üzere, masrafları özel iskân fonundan karşılanmak suretiyle hazırlanan tip projeler bedelsiz olarak istekli köylülere verilir.

Ayrıca, yönetmelikte belirtilen esaslara göre, her köyde belli sayıda çiftçi ailesine kendi evini yapana yardım metodu uygulaması olarak kredi verilir.

C) Onaylanmış köy imar plânlarına göre köylerin iskân gelişme sahaları, ek 8 nci madde uyarınca Köy İşleri Bakanlığı emrine geçen araziden ayrılır. Bu araziden ifraz olunan arsalar, bedelleri peşin veya en çok 5 yılda 5 eşit taksitle ödenmek ve bu kanun gereğince borçlandırılmak suretiyle ihtiyaç sahiplerine devredilir.

Özel kanunlardaki hükümler saklıdır.

EK MADDE 3. — Bu kanun gereğince nakledilecekler ve iskân edilecekler içinde bir sanat ve meslek sahibi olanlar, sanatkar olarak iskân edilirler. Tarımdaki fazla nüfus, topraklandırılma-

mıyan çiftçiler, bir sanat ve mesleke sahip bulunmayanlar, bir sanat ve meslek sahibi olup da başka bir sanat ve meslek kolunda çalışmak isteyenler ve yeni kurulacak sınıai veya diğer tesislerde ortak olmak isteyenler, duyulan ihtiyaca ve hazırlanacak projelere göre; Sanayi, Millî Eğitim, Çalışma ve Köy İşleri bakanlıklarınca müştereken düzenlenecek eğitim programına göre ve işbirliği halinde eğitimlerini mütaakıp, iskân programı gereğince sanatkâr olarak iskân edilirler.

Bu maksatla mevcut eğitim merkezlerinden faydalanılır. Eğitim merkezlerinin ihtiyaca yetmemesi halinde Köy İşleri Bakanlığınca bağlı göçmen kabul ve yetiştirme merkezleri de bu maksat için kullanılabilir. Bunların da yetmemesi halinde mevcutlara eklemeler yapılabileceği gibi yeni eğitim merkezleri de kurulabilir.

Eğitim programlarının hazırlanması, nerede, ne zaman ve ne şekilde uygulanacağı ilgili bakanlıklarca müştereken hazırlanacak bir yönetmelikle belirtilir.

EK MADDE 4. — Nakil ve iskânları kararlaştırılanların ne zaman, nereye ve ne suretle ve ne gibi şartlarla iskân edilecekleri önceden duyurularak aile reisinden rızalarını bildiren bir taahhütname alınır.

İstekli çok olup da iskân programına göre bir yılda hepsinin yerleştirilmelerinin mümkün olmadığı hallerde öncelik sıraları ve esasları yönetmelikte belirtilir.

EK MADDE 5. — İskân edilecek göçmen ve mülteciler;

a) Sınırlarımızdan, yurt içinde gönderilecekleri yere kadar gümrükten muaf eşya ve hayvanları ile birlikte nakil,

b) Barındırma, yiyecek, yakacak ve tedavi,

c) Pek muhtaç durumda olanlar bir defaya mahsus olmak üzere giyecek, yardımlarından karşılıksız olarak faydalanırlar. Bu yardımlar, nakil ile başlar, yerleştirildikleri yerlerde müstahsil hale gelinceye kadar devam eder.

Müstahsil hale gelmenin esasları ve yardım süreleri yönetmelikte belirtilir.

EK MADDE 6. — Yurt içinde bir yerden başka bir yere göçürülenler de, kaldıkları yerden yerleştirilecekleri yerde müstahsil hale gelinceye kadar geçecek süre içinde ek 5 nci maddede yazılı iskân yardımlarından karşılıksız olarak faydalanırlar.

EK MADDE 7. — Dışardan gelecek göçmen ve mültecilerle, yurt içinde göçürülenlerden, işyeri gösterildiği halde çalışmak istemiyenlerin karşılıksız iskân yardımları kesilir .

EK MADDE 8. — Bu kanun hükümlerine göre tahsis, devir ve temlik edilecek arazi ile arsalar şunlardır :

a) Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan arazi,

b) Devletin özel mülkiyetinde bulunup da kamu hizmetinde kullanılmıyan arazi ve arsalar,

c) Bir veya birkaç köy, kasaba ve şehir orta malı olan ve ihtiyaçtan fazla olduğu belirtilmek suretiyle Hazine adına tescil ettirilen arazi,

d) Hazineden bedelsiz olarak belediyelere devredilmiş ve bir maksada tahsis edilmemiş olup, 775 sayılı Kanun amaçları dışında kalan yerler,

e) Göllerin kuruması veya Devletçe kurutulması ve nehirlerin doldurulması ile meydana gelen arazi,

f) Devletçe kurutulan sahihsiz bataklıklardan kazanılan arazi,

g) İşlenmeye elverişli olmayan tuzlu alkali, taşlık ve benzeri topraklardan Devletçe ıslah suretiyle elde edilen arazi,

h) 6830 sayılı Kanun hükümlerine göre özel ve tüzel kişilerden kamulaştırılacak veya yönetmeliğe göre satın alınacak arazi ve arsalar;

Yukarda sayılan ve bu kanun hükümlerine göre tahsis ve temlik edilecek olan tarıma elverişli veya elverişsiz arazi ve arsalar (a), (b) ve (d) bendlerinde yazılı olanlar bu kanunun yürürlüğe girmesiyle; (c) bendinde yazılı arazi Köy İşleri Bakanlığınca ayrılmasıyla; (h) bendindeki

arazi Hazine adına tapuya tescil edilmesiyle; (e), (f) ve (g) bendlerindeki arazi meydana gelmesiyle Köy İşleri Bakanlığının emrine geçer.

Şu kadar ki, özel kanunlardaki yazılı hükümler saklıdır.

EK MADDE 9. — İskân işleri için lüzumlu olan;

- a) Arazi ve arsa satınalma veya kamulaştırma bedelleri,
- b) Borçlanmaya tabi bilûmum tesis ve inşaat masrafları,
- c) Motorsuz nakil vasıtaları ile her çeşit inşaat makinaları satınalma bedelleri ve bunlarla, motorlu nakil vasıtalarının işletme ve tamir masrafları,
- d) İskân edileceklere verilecek alet ve vasıta bedelleri ile açılacak krediler, hayvan ve demirbaş eşya bedelleri,
- e) İnşaat işlerinde çalıştırılacak usta ve işçi yevmiyeleri,
- f) Özel iskân fonuna aktarılmış olan kamulaştırma bedellerinden borçlanmaya tabi iskân masrafları çıktıktan sonra geri kalan paradan, iskân edilenin dileği üzerine ve istediği miktarda sınıai veya diğer bir tesise yatırılacak ortaklık hisseleri,
- g) Ek 5 nci maddedeki karşılıksız iskân yardımları ile bu kanun gereğince yapılacak diğer iskân masrafları,

T. C. Ziraat Bankasında kurulacak Özel İskân Fonundan karşılanır. Özel İskân Fonunun idare, işletme, sarf ve murakabe usulleri ile ilgili hususlar Maliye, Ticaret ve Köy İşleri Bakanlıklarınca birlikte hazırlanacak yönetmelikte belirtilir.

EK MADDE 10. — Bu kanunda yazılı görevlerin gerektirdiği etüt, araştırma, plânlama ve projelendirme işleri Toprak ve İskân İşleri Genel Müdürlüğüne yapılır veya yaptırılır.

İskân işleriyle ilgili etüt, plân, proje, uygulama, teknik ve idari personel; yetiştirileceklerin eğitimi, yapılacak kamu yapı ve tesisleri giderleri genel bütçeye konulacak ödeneklerden karşılanır.

EK MADDE 11. — Bu kanun ile T. C. Ziraat Bankasına verilen işler, bankanın asli görevlerindedir.

EK MADDE 12. — Özel İskân Fonunun kaynakları şunlardır :

- a) Ek 1 nci maddenin son fıkrası gereğince Özel İskân Fonuna yatırılacak paralar,
- b) Eğitim maksadiyle yapılan kurs ve temrinler sonunda imal ve istihsal edilen mahsul ve mamullerin satışından elde edilen meblâğlar,
- c) Ek 13 nci madde gereğince yapılacak her türlü tahsilât,
- d) Resmî ve özel, yerli ve yabancı kurumlar ile şahıslar ve milletlerarası göçmen ve mülteci teşkilâtı tarafından yapılacak nakdî yardımlarla nakde çevrilecek aynı yardımlar,
- e) Yabancı memleketlerden iskânlı göçmenler için alınacak tazminatlar,
- f) Ek 2 nci madde gereğince peşin olarak alınan veya borçlandırmalardan yapılacak tahsilât,
- g) (a), (b), (c), (d), (e) ve (f) fıkralarındaki kaynaklar, yıllık programlarda öngörülen iskân proje giderlerini karşılayıncaya kadar, aradaki fark için her yıl bütçesine konacak ödenek.

EK MADDE 13. — İskân edilenler veya nakledilenler kendilerine verilen taşınmaz mallardan dolayı, kamulaştırılan veya satınalınan taşınmaz mallar için kamulaştırma veya satınalma bedelleri, yapı ve tesisler için maliyet bedelleri, Hazine arazisi için rayiç bedelleri üzerinden borçlandırılırlar.

Tahakkuk edecek borçlandırma bedelleri ile faizleri borçlanmayı takibeden 5 nci yılın Ocak ayından başlamak üzere 20 yılda ve 20 eşit taksitle tahsil olunur.

Taşınmaz malların borçlandırma bedelleri faize tabi değildir. Kredi ve taşınır malların borçlandırma bedeli üzerinden Maliye, Ticaret ve Köy İşleri Bakanlıklarınca tesbit edilecek hadler dâhilinde yıllık faiz yürütülür.

EK MADDE 14. — 3202 sayılı T. C. Ziraat Bankası Kanununun 47 nci maddesinde sayılan ertelenme sebepleri dışında kalıp da vâdesinde ödenmiyen borçlar, borçlunun tohumluk, istihsal alât, edevat ve vasıtaları dışında kalan emvalinden, umumi hükümlere göre T. C. Ziraat Bankasınca takip ve tahsil olunur.

Borçlunun haczi menkul malı bulunmadığı veyahut borcuna yetmediği takdirde; borcun tamamı muacceliyet kesbeder ve bu kanuna göre verilen gayrimenkullerin tapu kayıtları mahkeme kararıyla Maliye Hazinesi adına tashihan tescil edilir.

Tapuları Maliye Hazinesi adına tashihan tescil olunan taşınmaz malların mahsup işlemleri ek 18 nci madde hükümlerine göre yürütülür.

EK MADDE 15. — Bu kanuna göre iskân edilenlerin müstahsıl hale gelebilmeleri ve yönetmelikte tesbit edilecek hayat seviyesine kavuşabilmeleri için geliştirme, yan gelir temini gibi tedbirler, Köy İşleri Bakanlığı ile diğer ilgili Bakanlıklarca müştereken hazırlanacak plân ve projelere göre yürütülür. Bu projeler için lüzumlu kredi Özel İskân Fonundan karşılanır. Kredi vermede kooperatif kurulması halinde üyelerine öncelik tanınır.

EK MADDE 16. — Temin edilen imkânlar ve yapılan tavsiyelere rağmen, geliştirme ve yan gelir temini için alınan tedbirlere uymıyan ve ilgili bakanlıklarca yapılan teknik tavsiyeleri tatbik etmiyenlere yapılmakta olan veya yapılacak karşılıksız yardımlar ve krediler kesilir. Borçlanmadan mütevellit fon alacakları muacceliyet kesbeder.

EK MADDE 17. — Kredi çeşit, had ve şartları, geliştirme ve yan gelir tedbirleriyle karşılıksız yardım ve kredilerin kesilmesi ve borcun muacceliyet kesbetmesi esasları yönetmelikte belirtilir.

EK MADDE 18. — Verilen arazinin askerlik ve belgelendirilmiş uzun hastalık gibi makbul bir özür olmaksızın üst üste üç yıl işletilmediğinin tesbiti halinde Köy İşleri Bakanlığınca, iskân edilene verilen taşınmaz malların geriye alınması mahkemeden istenir.

Mahkeme kararı ile taşınmaz malların geri alınması halinde, evvelce ödenen taksitler veya yapılan zaruri ve faydalı giderlerle, taşınmaz mallardan elde edilen intifaın bedelleri karşılıklı olarak hesabedilir. Değerlerdeki fazlalıklar taraflarca iade edilir. Bu işlemlerden mütevellit bakiye alacaklar, T. C. Ziraat Bankasınca umumi hükümlere göre takip ve tahsil olunur.

EK MADDE 19. — Bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra 2510 sayılı İskân Kanununa göre, iskân hakkını iktisabedeceklerle, bu kanunun şümulüne girenlerin iskânları, bu ek kanun hükümlerine göre yapılır.

Bu kanundan önce iskân hakkı doğmuş olanların ise, önceki kanunlarla tanınan hak ve mükellefiyetleri saklıdır.

EK MADDE 20. — Özel İskân fonundan yapılacak sarfiyat 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu ile 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu hükümlerine tabi değildir.

EK MADDE 21. — Özel İskân Fonunun hesap ve bilânçoları her yıl Başbakanlık Yüksek Mürakabe Kurulu tarafından denetlenir.

EK MADDE 22. — Bu kanun hükümlerine göre borçlanma suretiyle yapılan iskân yardımlarının tamamı için verilecek taşınmaz mallar üzerinde T. C. Ziraat Bankası lehine birinci derecede ipotek tesis edilir.

EK MADDE 23. — Ek 5 nci maddedeki karşılıksız iskân yardımları ve diğer Özel İskân Fonu zararları ertesi yıl bütçesine konulacak ödeneklerle karşılanır.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunda yer alan hizmetler için 1970 yılı Bütçesine konan ödeneklerle halen T. C. Ziraat Bankasında kendi evini yapana kredi yardımı hesabında bulunan ve bu hesaptan şimdiye kadar verilmiş olan kredilerden tahsil olunacak meblâğ Özel İskân Fonuna devrolunur.

MADDE 2. — 2510 sayılı Kanununun 15, 29 ve 39 ncu maddeleri tadilleriyle birlikte ve bu kanuna aykırı diğer hükümler kaldırılmıştır.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Millet Meclisi			Cumhuriyet Senatosu		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
2	21	4	59	77	179
4	68	231		78	243 :247,250 :257
	74	521 :536,537,554		79	279 :300
	76	565,594,595 :596		80	319,339,357 :358
	77	605,611,613 :616			

I - Gerekçeli 114 S. Sayılı basmayazı Millet Meclisinin 74 ncu Birleşimine, 1442 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosunun 78 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu kanunu; Millet Meclisi İçişleri, Ticaret, Maliye, Köy İşleri ve Plân Komisyonlarından kurulan Geçici, Cumhuriyet Senatosu İçişleri, Mali ve İktisadi İşler ve Bütçe ve Plân Komisyonlarından kurulan Geçici komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. 1/152